

Утверждаю: _____

Директор «ГБОУ РБНЛИ №1»

« 21 »

03

2023г

ПОЛОЖЕНИЕ

о Республиканском конкурсе «Хурса хэлэтэй багашуул»

Учредитель конкурса: **Министерство образования и науки Республики Бурятия**
Организатор конкурса: **Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение «Республиканский бурятский национальный лицей-интернат №1»**

1. Цель и задачи конкурса

Конкурс проводится с целью выявления творчески одарённых детей старшего дошкольного возраста, владеющих родной (бурятской) речью.

Задачи:

1. Определить уровень сформированности речевой деятельности старших дошкольников.
2. Выявить уровень готовности старших дошкольников к обучению в школе.
3. Актуализировать наличие у старших дошкольников элементов творческого мышления.

2. Условия и порядок проведения конкурса

а) В конкурсе могут принять участие дети старшего дошкольного возраста, владеющие родной (бурятской) речью. **Возраст детей на 1.09.2023 г. должен составлять не менее 6 лет 6 месяцев.**

б) Конкурсные задания оцениваются по 5-бальной системе.

в) Жюри не публикует мотивации своих решений, не ведет по этому поводу переписки. Подача заявки на конкурс означает согласие со всеми его условиями.

Конкурс состоит из двух туров:

I тур - заочный

II тур – очный.

Для участников, которые прошли в очный тур мероприятия будут организованы 22 апреля 2023 г. в РБНЛИ 1.

Порядок проведения очного тура конкурса

Начало конкурса – 10.00 ч.

3. Конкурсные задания

3.1. Заочный тур

На заочном туре каждый участник заполняет анкету.

Каждый участник отправляет видеоролик на заданную тему (Примерные темы даны в *Приложении 2*).

15 апреля - 17 апреля 2022 г. состоится просмотр заданий заочного тура.

Участники, набравшие наибольшее количество баллов, проходят в очный тур.

Результаты заочного тура будут опубликованы на сайте rbnli1.gosuslugi.ru 17 апреля 2023 г.

Обязательные условия для участников:

1. Длительность видеоролика – 2 мин.
2. Участник говорит на родном языке (диалекте), старается избегать употребления в речи заимствованных слов.
3. Изменения и дополнения в видеоролики после их отправки не допускаются и не принимаются.
4. Результаты заочного тура являются окончательными и не подлежат пересмотру.

Критерии:

1. Техническая сторона видеоролика: качество звука и изображения, последовательность изображения.

2. Соответствие содержания представленного ролика выбранной теме.

3. Уровень владения участником родной (бурятской) речью.

4. Богатство родной (бурятской) речи участника.

5. Эмоциональная окрашенность родной (бурятской) речи участника.

3.2. Очный тур – 22 апреля 2023г в здании РБНЛИ 1.

3.2.1. Конкурс «Вопрос-ответ»

Член жюри организует с участником беседу на родном (бурятском) языке.

Обязательные условия для участников:

1. Членами жюри ставится не более 4 вопросов.

Критерии оценивания:

1. Соответствие выступления заданной теме.

2. Правильность структуры высказываний.

3. Логичность и последовательность высказываний.

4. Осознанность ответов участника на поставленные вопросы.

3.2.2. Определение готовности к обучению в школе

1. Общий уровень знаний ребенка.

За каждый правильный ответ ребенку засчитывается 5 баллов, за неполный ответ – 3 балла. За неправильный ответ баллы не засчитываются.

Обязательные условия для участников:

1. Участник называет предложенные картинки на родном (бурятском) языке.

Критерии:

1. Правильно называет все картинки на родном (бурятском) языке.

2. Правильно объясняет свой выбор на родном (бурятском) языке.

4. Правильность структуры высказывания-ответа.

5. Быстрота анализа участника.

4. Жюри конкурса

4.1. Организатор формирует состав жюри для заочного и очного туров Конкурса.

4.2. В жюри входят представители учредителя и организатора.

4.3. Численный состав жюри – не менее 3 человек на каждый этап, тур.

4.4. Жюри заочного тура оценивает и определяет участников очного тура Конкурса.

4.5. Результаты заочного и очного туров Конкурса оформляются протоколами, которые подписываются председателем жюри.

4.6. Члены жюри не вправе разглашать процедуру хода обсуждения итогов Конкурса.

5. Награждение

Решением жюри очного тура определяются победители конкурса. Присуждаются дипломы I, II, III степеней, дипломы призеров, благодарственные письма, сертификаты за участие.

Решением жюри победители будут рекомендованы для поступления в Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение «Республиканский бурятский национальный лицей-интернат №1» в 1 класс.

6. Сроки подачи заявок

Анкету участника необходимо заполнить по ссылке и отправить видеоролик на заданную тему срок до 14 апреля 2022 г. в Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение «Республиканский бурятский национальный лицей-интернат №1», rbnli1.gosuslugi.ru.

Контактный телефон: +7 950 380 0348, Лариса Михайловна Батомункуева
+ 7 924 7751 807, Светлана Мункоевна Бадмаева

Информация о проведении конкурса размещена на сайте ГБОУ РБНЛ-И № 1
rbnli1.gosuslugi.ru.

Координатор конкурса: Лариса Михайловна Батомункуева

Приложение 1

Анкету участника отправлять по ссылке-

<https://forms.yandex.ru/u/6413cd2b693872049da1286e/>

Убедительная просьба проверить все данные в анкете, контактный телефон одного из родителей, ссылку на видеоролик. Допущенные ошибки в анкете и в ссылке на видеоролик жюри рассматривать не будет.

Жэшээтэ сэдбүүдэй тобыг

1. Минии дуратай онтохон
2. Минии аяншалга
3. Минии хүгшэн аба (нагаса аба, үбгөө, таабай)
4. Минии хүгшэн эжы (нагаса эжы, эмгэй, төөдэй, тээбий)
5. Минии нааданхай
6. Минии дуратай мультфильм
7. Минии гэр бүлэ
8. Минии сэсэрлиг
9. Минии нүхэр
10. Минии тоонто
11. Минии хубсаһан
12. Минии дуратай эдеэн
13. Минии үдэрэй журам
14. Минии һайн хэрэгүүд
15. Минии дуратай жэлэй саг
16. Түрэхэн үдэр
17. Минии уг гарбал
18. Минии дуратай сэсэгүүд
19. Жороо үгэ жороолуулая
20. Минии абын мэргэжэл
21. Минии эжын мэргэжэл
22. Айлшаар хүгшэн эжыдээ
23. Минии мэдэхэ модод
24. Минии мэдэхэ шубууд
25. Минии дуратай сэсэгүүд
26. Минии мэдэхэ заһаһад
27. Хүнэй бэеын үе мүсэ
28. Минии нэгэ үдэр
29. Би хатарха дуратайб
30. Минии зураһан зурагууд
31. Бидэ уншаабди
32. Сагаалган
33. Эжын һайндэр
34. Шэнэ жэл
35. Байгал дээрэ
36. Би – буряадби.
37. Ёонирхолтой ушар
38. Бороотой үдэр
39. Мультһэн дээрэ
40. Шубуудта туһалхаб
41. Минии амжалтанууд
42. Сэсэрлигһээн гэртээ ошоноб.
43. Минии хүмүүжүүлэгшэ
44. Манай айлшан
45. Манай наадан

Баталнаб: _____

Буряад Уласай Үндэнэтэнэй 1-дэхи лицей-интернадай захирал

« 21 » 03 2023 он

**«Хурса хэлэтэй багашуул» гэнэн Буряад Уласай мурьсөөнэй
ДҮРИМ**

**Мурьсөө эмхидхэн байгуулагша: Буряад Уласай Болбосоролой
болон эрдэм ухаанай яаман**

Мурьсөө эмхидхэгшэ: **«Буряад Уласай үндэнэтэнэй 1-дэхи лицей-интернат» гэнэн гүрэнэй бюджетэй юрэнхы болбосоролой эмхи зургаан**

1. Мурьсөөнэй зорилго ба зорилгонууд

Мурьсөөн түрэл буряад хэлэтэй, зохёохы абьяас бэлигтэй хургуулиин урдахи аха наһанай үхибүүдые элирүүлхын тула үнгэргэгдэнэ.

Зорилгонууд:

1. Хургуулиин урдахи аха наһанай үхибүүдэй хэлэлгын хэр зэргэ бүрилдэнхэй байһыень элирүүлхэ.

2. Хургуулиин урдахи аха наһанай үхибүүдэй хургуулида нурахаар хэр зэргэ бэлэн байһыень шалгахы.

3. Хургуулиин урдахи аха наһанай үхибүүдэй зохёохыгоор бодохо шадабари шухалашалха.

2. Мурьсөө үнгэргэхэ гурим

а) Мурьсөөндэ түрэл буряад хэлэтэй хургуулиин урдахи аха наһанай үхибүүд хабаадаха аргатай. **Үхибүүдэй наһан 2023 оной сентябриин 1-дэ 6 хахадһаа (6 жэл 6 һара) доошо байха ёһогүй.**

б) Мурьсөөнэй даабаринууд 5 баллаар сэгнэгдэхэ.

в) Шүүгшэд шийдхэбэринүүдэйнгээ баримта шалтагаа ниитэлдэггүй, энэ ушараар бэшэлсэдэггүй. Мурьсөөндэ хабаадаха тухай мэдүүлгэ оруулалга хадаа бүхы эрилтэнүүдые зүбшөөнэ гэнэн удхатай.

Мурьсөөн хоёр шатаһаа бүридэнэ:

I шата – бэеэрээ байлтагүй

II шата – бэеэрээ байлгын.

Бэеэрээ байлгын шатада гараһан хабаадагшадта 2023 оной апрелиин 22-то Буряад Уласай үндэнэтэнэй 1-дэхи лицей-интернат соо хэмжээ ябуулга үнгэргэгдэхэ.

Мурьсөөнэй тус шата үнгэргэхэ гурим

Мурьсөөнэй эхин – 10.00 саг.

3. Мурьсөөнэй даабаринууд

3.1. Бэеэрээ байлтагүй шата

Энэ шатада хабаадагша бүхэн анкетэ бэшэхэ (1-дэхи хабсаргалта).

Хабаадагша бүхэн үгтэһэн сэдэбээр видеоролик эльгээхэ (Жэшээтэ сэдэбүүд 2-дохы хабсаргалта соо үгтэнэ).

Бэеэрээ байлтагүй шатын даабаринуудые харалга болон сэгнэлгэ 2023 оной апрелиин 17-до үнгэрхэ.

Тон ехэ баллнуудые абатан хабаадагшад бэеэрээ байлтын шатада гараха.

Бэеэрээ байлтагүй шатын дүнгүүд 2023 оной апрелиин 17-до rbnli1.gosuslugi.ru гэхэн сайт дээрэ толилогдохо.

Хабаадагшадай баримталха уялгата эрилтэнүүд:

1. Видеоролигой үргэлжэлэл – 2 мин.
2. Хабаадагша түрэл буряад хэлэн (нютаг хэлэн) дээрээ хэлэхэ, абатан үгэнүүдые хэрэглэнгүй дуугархаяа оролдохо.

3. Видеоролик эльгээһэнэйнгээ удаа тэрээндээ хубилалта болон нэмэлтэ оруулжа болохогүй, иимэ видеоролик хараада абтахагүй.

4. Бэеэрээ байлтагүй шатын дүнгүүд эсэсэй гэжэ тоологдодог болон дахин харалгада ородоггүй.

Сэгнэлгын хэмжүүр:

1. Видеоролигой оньһо аргын тала: абьян болон зурагай шанар, зурагай нубарил.

2. Дурадхагдаһан ролигой удхаараа шэлэгдэһэн сэдэбтээ тааралга.

3. Хабаадагшын түрэл буряад хэлээ мэдэсын зэргэ.

4. Хабаадагшын түрэл буряад хэлэнэй баялиг.

5. Хабаадагшын түрэл буряад хэлэлгын уран байлга, сэдхэлэйн байдал, хандасыень харуулха шэнжэ.

3.2. Бэеэрээ байлгын шата – 2023 оной апрелиин 22-то Буряад Уласай үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернадай байшан соо үнгэрхэ.

3.2.1. Хабаадагшын өөртээ танилсуулга

Өөр тухайгаа, уг гарбал, түрэл нютаг тухайгаа элдэб жанр (үрээл, дуун, хатар, г.м.) хэрэглэн хөөрэлгэ.

Хабаадагшадай баримталха уялгата эрилтэнүүд:

1. Өөр тухай хөөрөөн заал наа хабаадагшын түрэл буряад (нютаг) хэлэн дээрэ дурадхагдаха ёһотой.

2. Хубсаһан – үндэһэн буряад.

3. Хөөрэхэ сагай хугасаа - 2 минутаһаа дээшэ бэшэ.

4. Үгэ хэлэлгэдэ гэрэл толлолго, дуун, хатар гэхэ мэтые хэрэглэхэдэ болохо (ажалыень эртээнһээ эльгээхэ хэрэгтэй).

Сэгнэлгын хэмжүүр:

1. Өөртээ танилсуулгын удха: сэдэбээ зүбөөр, эли тодоор тайлбарилга.

2. Түрэл буряад хэлээ мэдэсэ.

3. Түрэл буряад хэлэнэйн хурса байлга.

4. Уран гоёор гүйсэдхэлгэ.

5. Танилсуулгын бүрин бүтэн байлга, саг баримталга.

3.2.2. Үгтэһэн асуудалнуудта харюусалга, «Асуудал-харюу» гэхэн сэдэб.

Хабаадагша ямар бэ даа асуудалнуудта харюусаха, шүүгшэд хабаадагшатай түрэл буряад хэлэн дээрэ хөөрэлдөө эмхидхэхэ.

Хабаадагшадай баримталха уялгата эрилтэнүүд:

1. Хөөрөөнэй сагай хугасаа – 1 минутаһаа дээшэ бэшэ.

Сэгнэлгын хэмжүүр:

1. Шэлэһэн сэдэбтээ тааруулан хөөрэлгэ.
2. Үгэ хэлэлгын доторой байгуулгын зүб байлга.
3. Үгэ хэлэлгын зүйтэй болон удхатай байлга.
4. Табигдаһан асуудалнуудта ухаалдин харюусалга.

3.2.3. Нургуулида нурахаар бэлэн байһыень тодорхойлолго.

1. Нюдөөрөө шэнжэлэлгэ

Хабаадагшада юумэнүүдэй зурагуудай 4 зэргэ үгтэхэ. Тэрэ зэргэ бүхэн сооһоо үлүүень олохо ёһотой.

Хабаадагшадай баримталха уялгата эрилтэнүүд:

1. Шэлэһэн зурагаа юундэ үлүүб гэжэ түрэл буряад хэлэн дээрээ ойлгуулха.

Сэгнэлгын хэмжүүр:

1. Бүхы зурагуудые түрэл буряад хэлэн дээрээ зүбөөр нэрлэхэ.
2. Үлүү зурагыень түрэл буряад хэлэн дээрээ зүбөөр нэрлэхэ.
3. Шэлэһэнэйнгээ шалтагаа түрэл буряад хэлэн дээрээ зүбөөр ойлгуулха.
4. Харюугаа зүбөөр бүрилдүүлхэ.
5. Түргэн шэнжэлхэ.

4. Мүрысөөнэй шүүгшэд

4.1. Эмхидхэгшэ Мүрысөөнэй бэээрэ байлтагүй болон бэээрэ байлгын шатануудай жүриин гэшүүдые бүридхэдэг.

4.2. Шүүгшэдэй бүридэлдэ эмхидхэн байгуулагшын болон эмхидхэгшын түлөөлэгшэд ородог.

4.3. Жюриин гэшүүдэй тоо – шата бүхэндэ 3 хүнһөө үсөөн бэшэ.

4.4. Бэээрэ байлтагүй шатын шүүгшэд бэээрэ байлгын шатада хабаадаха мүрысэгшэдые элирүүлдэг болон сэгнэдэг.

4.5. Мүрысөөнэй бэээрэ байлтагүй болон бэээрэ байлгын шатануудай дүнгүүд баримта гэршэлһэн бэшэгээр хүсэндэнь оруулагдадаг. Тэрээндэ шүүгшэдэй түрүүлэгшэ гараа табидаг.

4.6. Жюриин гэшүүд Мүрысөөнэй дүн гаргалгын зүбшэн хэлсэлгэ тухай тарааха эрхэгүй.

5. Шагналга

Бэээрэ байлгын шатын шүүгшэдэй шийдхэбэреэр мүрысөөнэй илагшад тодоруулагдаха. I, II, III шатын дипломууд, шагналда хүртэгшэдэй дипломууд, баярай бэшэгүүд, хабаадаһанай түлөө үнэмшэлгэнүүд барюулагдаха.

Шүүгшэдэй шийдхэбэрээр илагшад «Буряад Уласай үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернат» гэхэн гүрэнэй бюджетэй юрэнхы болбосоролой эмхи зургаанай 1-дэхи ангиин шаби болохоор зууршалагдаха.

7. Мэдүүлгэ тушааха болзор

Хабаадагшын анкетэ болон үгтэһэн сэдэбээр буулгаһан видеоролигоо 2023 оной апрелиин 14 болотор «Буряад Уласай үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернат» гэхэн гүрэнэй бюджетэй юрэнхы болбосоролой эмхи зургаанай гэхэн сахим хаягаар эльгээхэ хэрэгтэй.

Харилсаха утаһан: +7 950 380 0348, Лариса Михайловна Батомункуева
+ 7 924 7751 807, Светлана Мункоевна Бадмаева

Мүрүсөө үнгэргэхэ тухай мэдээсэл «Буряад Уласай үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернат» гэхэн гүрэнэй бюджетэй юрэнхы болбосоролой эмхи зургаанай rbnli1.qosuslugi.ru гэхэн сайт дээрэ үгтэнхэй.

Мүрүсөөнэй зохилдуулагша: Батомункуева Лариса Михайловна,
+ 7 950 380 03 48.

1-дэхи хабсаргалта

Хабаадагшын анкетэ - <https://forms.yandex.ru/u/6413cd2b693872049da1286e/>

Жэшээтэ сэдэбүүдэй тобыг

1. Минии дуратай онтохон
2. Минии аяншалга
3. Минии хүгшэн аба (нагаса аба, үбгөө, таабай)
4. Минии хүгшэн эжы (нагаса эжы, эмгэй, төөдэй, тээбии)
5. Минии нааданхай
6. Минии дуратай мультфильм
7. Минии гэр бүлэ
8. Минии сэсэрлиг
9. Минии нүхэр
10. Минии тоонто
11. Минии хубсахан
12. Минии дуратай эдээн
13. Минии үдэрэй журам
14. Минии хайн хэрэгүүд
15. Минии дуратай жэлэй саг
16. Түрэхэн үдэр
17. Минии уг гарбал
18. Минии дуратай сэсэгүүд
19. Жороо үгэ жороолуулая
20. Минии абын мэргэжэл
21. Минии эжын мэргэжэл
22. Айлшаар хүгшэн эжыдээ
23. Минии мэдэхэ модод
24. Минии мэдэхэ шубууд
25. Минии дуратай сэсэгүүд
26. Минии мэдэхэ загаһад
27. Хүнэй бэсын үе мүсэ
28. Минии нэгэ үдэр
29. Би хатарха дуратайб
30. Минии зурахан зурагууд
31. Бидэ уншаабди
32. Сагаалган
33. Эжын хайндэр
34. Шэнэ жэл
35. Байгал дээрэ
36. Би – буряадби.
37. Гонирхолтой ушар
38. Бороотой үдэр
39. Мультхэн дээрэ
40. Шубуудта туһалхаб
41. Минии амжалтанууд
42. Сэсэрлигхээн гэртээ ошоноб.
43. Минии хүмүүжүүлэгшэ
44. Манай айлшан
45. Манай наадан